

Scris de newsreporter pe 02 noiembrie 2022, 12:29

NASA schimba regulile pentru turismul spatial

?In 2001 Dennis Tito devenea primul turist spatial, iar acum cateva saptamani a declarat ca a cumparat bilete la bordul unei viitoare rachete SpaceX pentru a da un ocol Lunii. In doua decenii de turism spatial, lucrurile s-au schimbat fundamental: accesul la orbita si la bordul Statiei Spatiale Internationale este mai accesibil decat oricand (chiar daca nu este nici pe departe accesibil tuturor) si mai mult, apar si destinatii noi, relateaza HotNews.

30986-3d-model-virgin-spaceshiptwo-virgin-spaceshiptwo-by-pk3dstudio.jpg

La drept vorbind, turisti spatiali au existat si inaintea lui Dennis Tito, insa nu ii numea nimeni turisti. Uneori, la bordul navetelor spatiale, zburau si persoane care nu erau neaparat astronauti de cariera si efectuau zborul mai mult ca exercitiu de imagine. NASA sau SUA aveau de platit niste polite si o faceau prin astfel de zboruri, iar astfel de persoane erau denumite in jargonul NASA „Missions specialists” sau „Payload Specialist”, denumire care acoperea o larga paleta de ocupatii, de la cercetatori care chiar aveau treaba pe orbita si derulau experimente, pana la politicieni (actualul administrator al NASA a zburat la bordul navetei Columbia pe vremea cand era senator) sau printi sauditi (Sultan bin Salman Al Saud a zburat la bordul navetei Discovery in misiunea STS-51-G). Abia din 2001 insa au aparut primele persoane care au platit explicit sume de bani pentru a ajunge la bordul Statiei Spatiale Internationale.

Primii turisti spatiali

Acest lucru a fost posibil datorita existentei navetei spatiale, care putea lansa si aduce inapoi pe Pamant 7 astronauti. Asta ii permitea agentiei spatiale ruse sa vanda un loc al capsulei Soiuz celor cu dare de mana, realizand astfel un venit suplimentar (la inceputul anilor 2000, un bilet spre Statia Spatiale Internationala era aproximativ 20 de milioane de dolari, tarif care spre finalul decadei a urcat la 35 de milioane de dolari).

Afacerea era intermediata de compania Space Adventures si dupa Dennis Tito, au urmat Mark Shuttleworth (2002), Gregory Olsen (2005), Anousheh Ansari (2006), Charles Simonyi (2007 si 2009), Richard Garriott (2008) si Guy Laliberté (2009). sirul turistilor a fost intrerupt de faptul ca NASA a retras in 2011 naveta spatiale, ceea ce a redus drastic posibilitatile prin care astronautii americani puteau vizita statia: acestia trebuiau sa inchirieze locuri in capsula Soiuz, singurul vehicul care mai zbura spre orbita cu echipaj la bord, iar agentia spatiale rusa era mai mult decat bucuroasa sa faca acest lucru, pentru ca NASA platea aproximativ 50 de milioane de dolari pentru un bilet (suma care ulterior a crescut pana la 90 de milioane de dolari).

Lucrurile s-au schimbat de cand capsula Dragon este folosita in mod curent pentru zboruri orbitale: nu doar ca a inceput sa fie inchiriata pentru turisti, dar SpaceX deja a efectuat o misiune orbitala de sine statatoare (Inspiration-4), fara implicarea NASA, in care 4 persoane au petrecut aproape 3 zile pe orbita (fara ca Dragon sa ancocheze la Statia Spatiale Internationala). Pe langa misiunea Inspiration-4, capsula Dragon a fost inchiriata si de compania Axiom Space, care a folosit-o pentru a lansa la bordul Statiei Spatiale Internationale un echipaj din ceea ce ei au numit „astronauti privati” (intre noi fie vorba, tot niste turisti).

Axiom Space si vizitele la bordul Statiei Spatiale Internationale

Axiom-1 a avut un echipaj format din Michael López-Alegría, Larry Connor, Eytan Stibbe si Mark Pathy, care au petrecut 17 zile pe la bordul Statiei Spatiale Internationale. E drept ca Michael López-Alegría este un astronaut veteran, care deja avea 4 misiuni spatiale executate cu navetele spatiale, dar asta nu inseamna ca misiunea nu a fost una turistica. Initial, s-a vorbit mult despre multitudinea de experimente pe care le vor executa astronautii privati, insa pana la urma s-a dovedit ca acestia nu au putut finaliza multe din sarcinile primite: adaptarea la conditiile de pe orbita nu a fost usoara, iar programul lor a fost mult prea incarcat.

Acest lucru a facut ca NASA sa schimbe regulile pentru viitoarele misiuni cu turisti care vor ajunge la bordul statiei spatiale (cel putin misiunile gazduite de sectorul american): in echipaj se va afla neaparat un astronaut cu experienta, pentru a ajuta echipajul sa se adapteze. Mai mult, compania care organizeaza expeditia trebuie sa trimita spre aprobare un plan cu experimentele pe care intentioneaza sa le deruleze la bordul statiei, pentru a fi aprobate de NASA si integrate in programul astronautilor.

Axiom-2 urmeaza sa fie lansata anul viitor si deja stim ca din echipaj va face parte Peggy Withson, o veterana a 3 zboruri orbitale, detinatoarea mai multor recorduri si in prezent angajata la Axiom Space, insa acest lucru fusese oricum stabilit inainte ca NASA sa modifice regulile. Reguli care probabil vor afecta veniturile companiei Axiom Space (care vinde un loc in capsula Dragon cu 55 de milioane de dolari), pentru ca aceasta planuia ca dupa a doua misiune sa nu mai aiba la bord un astronaut profesionist si sa valorifice toate cele patru locuri de la bordul capsulei Dragon —se estimeaza ca Axiom Space nu a realizat nici un profit in primele doua zboruri si ca planuia ca urmatoarele misiuni sa inceapa sa fie profitabile.

Planurile dupa Axiom-2 nu sunt foarte clare, dar persista zvonul ca la bordul statiei spatiale urmeaza sa ajunga si Tom Cruise, impreuna cu un cameraman, pentru a filma scene dintr-un viitor film, posibil intr-o activitate extravehiculara.

Probabil aceste reguli vor fi relaxate dupa ce Axiom Space va anoda la Statia Spatiale Internationala propriile modulele, probabil incepand cu 2024. Sau cand vor aparea statii spatiale private. Pentru ca pe masura ce ne vom apropia de 2030, va trebui sa ne obisnuim cu gandul ca ISS nu va mai fi prea multi ani pe orbita si ca va fi inlocuita de mai multe statii spatiale de mai mici dimensiuni, private. Unele dintre ele, poate chiar dedicate exclusiv turistilor, adevarate hoteluri orbitale.

Starship promite vizite spre Luna

intre timp, SpaceX, impreuna cu Jared Isaacman (miliardarul din misiunea Inspiration-4) deruleaza in paralel propriile misiuni comerciale, denumite Polaris: anul viitor, Isaacman urmeaza sa devina primul turist care va executa o activitate extravehiculara dupa care se pregateste sa viziteze telescopul spatial Hubble si chiar sa faca parte din primul echipaj Starship.

Falcon 9 si capsula Dragon au facut ce aceste misiuni spatiale din ultimii ani sa fie posibile. Daca SpaceX va demonstra ca Starship poate fi lansata in siguranta pe orbita, se va deschide un nou capitol in turismul spatial: preturile vor cobori semnificativ si vom vedea zeci, poate sute de turisti spatiali in fiecare an, zburand, fie spre statii orbitale, spre Luna sau, cine stie, poate chiar spre Marte.

Pana atunci, daca stam mai rau cu banii in aceasta perioada mai delicata, avem alternativa unui zbor suborbital, de scurta durata, cu capsula New Shepard a lui Jeff Bezos: costa mult mai putin, probabil putin peste 1 milion de dolari, pentru un zbor de doar cateva minute. Asta dupa ce Blue Origin investigheaza ultimul zbor al rachetei New Shepard, care s-a incheiat cu o explozie, insa din fericire nu a fost nimeni la bord —pentru ca zborurile spatiale nu sunt si nu vor fi niciodata lipsite de riscuri.

si sa nu uit, Dennis Tito a cumparat doar 2 din cele 12 locuri disponibile in vehiculul Starship cu care va da un ocol Lunii (pentru el si pentru sotia sa), asadar mai asteapta alti 10 doritori sa i se alature. Iar acestia vor trebui sa astepte zborul echipajului lui Yusaku Maezawa, care, daca va amintiti, a fost primul care si-a rezervat un Starship. Sunt sigur ca cei doi vor urmari cu interes primul test orbital al Starship, programat candva in luna noiembrie.

[HotNews](#)

ADRESA: <http://crct.ro/nAoj>